

Tarragona i ja n'hi ha un cas de 1410 en un sermó de St. Vicent Ferrer (veg. *AlcM*). —¹⁹ «Quan gorrone les oliveres, de cada flor en pot sortir una oliva, però si de cada deu se n'acampava una l'art del pagès seria un corn de l'abundància», carta de Pere Coromines des de l'Alt Empordà, gener 1915; més sovint usa la variant *ga*: «la branca de les delícies d'amor --- *garrona* d'altres tendres delícies ideals, que poden comptar-se entre les més pures —», *V. Aust.*, p. 253.24; *Recés*, 210. Eiv. *burrunà* «ponerse la carne como de gallina», *PzCabr.* (cf. *esborronar*; acc. que també deu ser empordanesa i que posà en boca de Pururavas en l'esborrall de la seva trad. de *Vikramorvaç*, parlant d'una emoció d'amor). «La tora encara no té flor: ara *buçóne*», Taüll, 1953. —²⁰ Tot i que no en tinc exs. a màestic segur d'haver llegit *esborrallar* (i *esborrall*) en un parell dels millors escr. Renaix. (M. Aguiló?), figura en tot cas el verb en Bulbena i *Dfa.* i crec que ja és el que entén Lab. 1839 en traduir *esborrall* per «borrón» (cf. cast. *borronear*); *esborrall* amb el valor del cast. *borrador*, recordo haver-lo usat i vist usar amb aprovació explícita de Fabra des de c. 1930; tanmateix el *Dfa.* va registrar amb aquest valor *esborrany* (potser perquè aquest és el que es va trobar en un moment en què se cercava, en un article cit. de 1877 en el *Dag.* (potser aquest en féu cèdula a tall de curiositat, justament com a forma menys corrent, car de tota manera manca en els *DFiguera* i *Amengual*; *AlcM* en registra algun ex.); *AlcM*₂ recomana, però, l'ús d'*esborrall*; des dels anys 30 els correctors de català han imposat *esborrany* a molta gent, però les analogies del lèxic semblen oferir més esperances de generalització a l'altre. —²¹ *Dfa.*, però manca encara Lab., *Dag.*, *DBal.* i *AlcM* només el dóna com a cat. or. i en escr. especialment accessibles a la influència francesa. P. Coromines, que també l'usà bastant recordo que en parlava en to d'un francèsisme ja paít, expressiu (i convenient); observem també que alguns dels qui l'han usat i usen ho fan en la variant, evidentment francesa, *esborijar*. —²² Transitiu amb el sentit de 'marcir el peluix d'un drap' (parlant d'un barret nou): «després jo duré 'l barret / —Com ja 't veyà tot mudat --- / —És que no me l'hi posat / per no *esborronà'l*», Pitarra, *Barret de Rialles* (*Gatades Singl.* I, 410). —²³ *Esborrosanat*, com a terme de mestre d'obres en doc. mall. 1714, es pron. *esborrossonar* (*AlcM*), i deu ser encreuament d'*esborrassar* (Reus, *Dag.*) amb *esborronar* (cf., però, també *esterrossar*) i la forma antiga *aburçonar* que Faraduo documentà amb el sentit de 'esbotzar amb ariet' en un doc. medieval (*Misc. Fabra*, s. v. *buçó*, *burçó*). Car el sentit propi del mall. *esborrossonar* és 'espatllar, fer fallar' (*AMAlcover*, *BDLC* IV, 105; «Déu no hu permeta que mos surti cap entrevers que 'ns *esborrossón* aquest pla que tenim», ib. III, 75). —²⁴ *Dag.*, *DBal.*, *DOrt.*, *Dfa.* Però és probable que si els anteriors la preteriren fos només creient fugir del cas-

tellanisme *borrar* per 'esborrar', com sigui que trobaven ja un *borradura*, 'acció d'esborrar' en Lacav., Figuera i algun altre, però que en realitat si s'ha usat és més aviat ratament, i en part fins pot ser un malentès de l'altre mot. —²⁵ Ja prop de Nantes. Però el *FEW* (I, 649.1, § 3) no hi aparta més que *bourraille* del Poitou i d'algun parlar del «Centre», de sentit ja ben diferent, 'cascària' o 'fang sec' («crotte»). —²⁶ Cal tenir en compte, però, que els barbs s'anomenaven *ba(r)r* (amb nom d'unitat *ba(r)ra*) en àrab granadí (*PAlc.*), clarament del ll. VARUS (d'on el cast. *barro* i el cat. *barb*) i com que en àrab el vocalisme sovint importa poc, no és inversemblant que hi vagi haver almenys superposició de dos parònims que serien diferents en mossàrab; de tota manera és clar i segur que a desgrat de G. de Diego (*RFE* IX, 68) el cat. i murcià *borradura* no tenen res a fer amb VARUS.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
borrada, borrador, borraire, borrall, borralló, borrellera, borrelleres, borrellut, borrallós, borrallut, borrassa, borrasseta, emborrassat, embarrusar-se, borràs (anar de mal borràs), borrassada, borrassera, borrassol, borrassot, borrer, borriada, borridor, borrim, borrimar, borrimenjar, borrina, borrisol, borrisó, borrioll, borriollar-se, borrida, esborridar, borriga, burrita, gurrita, borró I, borró II, borronar, garró, go-, garronar, borronar, borronada, borronadissa, borronadura, borroner, borrony, borrolla, borrós, borrolla, borrusques, borrut, esborrar, esborrada, esborradis, esborrador, esborradora, esborrallar, esborrall, esborrany, esborrament, esborrijar, esborrijament, esborrijallar, esborrim, esborronar-se, esborronador, esborronament, aborronar, borradura, gorradura, gorrar, borrat, gorràpassa, gorripassa, garropassa, gropasses.

Borrador, borradura, V. borra Borragnàcia, borraïna, V. borratja Borraire, V. borra Borraix, V. bòrax Borraja, V. borratja Borrall, borralló, borralut, V. borra Borrango, V. borratxa Borranyera, V. borratja Borrar, V. borra Borràs, V. bòrax i borra Borrasca, borrascada, borrascall, borrascols, borrasquejar, borrasquer, V. boira Borrassa, V. borra

BORRATJA i BORRAINA, són les dues formes que ha pres en català el nom de la planta borragínia anomenada en baix llatí BORRAGO, -AGINIS, que ve probablement de l'àr. vg. *bū carāq* (àr. clàss. 'abu cāraq), pròpiament 'pare de la suor', 'sudorífic', que és una propietat coneguda d'aquesta planta. □ 1.ª doc.: *borrage*, S. XIII.

Com que és una hortalissa tan coneguda per les seves propietats medicinals com conspícua en el sentit de menja sempre inofensiva, no és estrany que ens en parli així el gran bídleg i dietètic d'aquesta centúria, Arnau de Vilanova: «cor ['car, perquè'] *borrage* e lengua bovina domèstica són bones tostemps»; cf. el *Libre de la Peste* (Girona, c. 1587) recomana atènr-se